



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 2. aprila 2020 *

„Predhodno odločanje – Člen 45 PDEU – Socialna varnost delavcev migrantov – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 1(i) – Prosto gibanje delavcev – Enako obravnavanje – Socialne ugodnosti – Direktiva 2004/38/ES – Člen 2, točka 2 – Uredba (EU) št. 492/2011 – Člen 7(2) – Družinski dodatek – Pojem ‚družinski člani‘ – Izključitev otroka zakonca delavca nerezidenta – Različno obravnavanje glede na otroka zakonca delavca rezidenta – Utemeljitev“

V zadevi C-802/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo conseil supérieur de la sécurité sociale (Luksemburg) z odločbo z dne 17. decembra 2018, ki je prispela na Sodišče 19. decembra 2018, v postopku

Caisse pour l'avenir des enfants

proti

FV,

GW,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi M. Safjan, predsednik senata, C. Toader, sodnica, in N. Jääskinen (poročevalec), sodnik,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Caisse pour l'avenir des enfants R. Jazbinsek in A. Rodesch, avocats,
- za FV in GW P. Peuvrel, avocat,
- za Evropsko komisijo B.-R. Killmann in C. Valero, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: francoščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 45 PDEU, člena 2, točka 2, Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46), člena 1(i) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72) in člena 7(2) Uredbe (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji (UL 2011, L 141, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Caisse pour l'avenir des enfants (sklad za prihodnost otrok, Luxembourg) (v nadaljevanju: CAE) na eni strani ter FV, obmejnim delavcem, in njegovo ženo GW na drugi, ker je navedeni sklad zavrnil dodelitev otroškega dodatka za otroka iz prve zakonske zveze GW, saj ta otrok nima sorodstvene vezi s FV.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2004/38

- 3 Člen 2 Direktive 2004/38 določa:

„Za namene te direktive:

1. ‚Državljan Unije‘ pomeni vsako osebo, ki ima državljanstvo države članice;
2. ‚Družinski član‘ pomeni:
 - (a) zakonca;
 - (b) partnerja, s katerim je državljan Unije sklenil registrirano partnerstvo na podlagi zakonodaje države članice, če zakonodaja države članice gostiteljice obravnava registrirana partnerstva kot enakovredna zakonski zvezi in v skladu s pogoji, določenimi v ustrezni zakonodaji države članice gostiteljice;
 - (c) potomce v ravni črti, ki so mlajši od 21 let ali so vzdrževane osebe, in tiste zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b);

[...]“

Uredba št. 883/2004

- 4 Člen 1 Uredbe št. 883/2004 določa:

„V tej uredbi:

[...]

(i) ‚družinski član‘ pomeni

1. (i) vsako osebo, ki je opredeljena ali priznana za člana družine ali za člana gospodinjstva z zakonodajo, po kateri se zagotavljajo dajatve;
- (ii) v zvezi s storitvami na podlagi poglavja 1 naslova III za bolezen, materinstvo in enakovredne storitve za očetovstvo, vsaka oseba, ki je opredeljena ali priznana za člana družine ali za člana gospodinjstva z zakonodajo države članice, v kateri stalno prebiva;
2. če zakonodaja države članice, ki se uporablja v skladu s pododstavkom 1, ne razlikuje med družinskimi člani in drugimi osebami, za katere se uporablja, se zakonski partner, mladoletni otroci in vzdrževani polnoletni otroci štejejo za družinske člane;
3. če se po zakonodaji, ki se uporablja v skladu z odstavkoma 1 in 2, oseba šteje za družinskega člana ali člana gospodinjstva samo, če živi v istem gospodinjstvu kot zavarovana oseba ali upokojenec, velja ta pogoj za izpolnjen, če osebo pretežno vzdržuje zavarovana oseba ali upokojenec;

[...]

(z) ‚družinska dajatev‘ pomeni vse storitve [dajatve v naravi] ali denarne dajatve, namenjene pokrivanju družinskih izdatkov, razen predujmov preživnin in posebnih dodatkov ob rojstvu in posvojitvi otroka iz Priloge I“.

5 Člen 2(1) te uredbe določa:

„Ta uredba se uporablja za državljane države članice, osebe brez državljanstva in begunce, ki stalno prebivajo v državi članici, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ter za njihove družinske člane in preživele osebe.“

6 Člen 3(1) navedene uredbe določa:

„Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:

[...]

(j) družinske dajatve.“

7 Člen 67 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Družinski člani, ki stalno prebivajo v drugi državi članici“, določa:

„Oseba je upravičena do družinskih dajatev v skladu z zakonodajo pristojne države članice, tudi za družinske člane, ki stalno prebivajo v drugi državi članici, kakor da bi stalno prebivali v prvi državi članici. Upokojenec pa je upravičen do družinskih dajatev v skladu z zakonodajo države članice, ki je pristojna za njegovo pokojnino.“

Uredba št. 492/2011

8 Člen 7(1) in (2) Uredbe št. 492/2011 določa:

„1. Delavec, ki je državljan države članice, v drugi državi članici zaradi njegovega državljanstva ne sme biti deležen drugačnega obravnavanja kot domači delavci v zvezi z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, predvsem glede plačila, odpovedi in, če bi postal brezposeln, glede vrnitve na delovno mesto ali ponovne zaposlitve.

2. Delavec uživa enake socialne in davčne ugodnosti kot domači delavci.“

Direktiva 2014/54/EU

- 9 V uvodni izjavi 1 Direktive 2014/54/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o ukrepih za lažje uresničevanje pravic, podeljenih delavcem v okviru prostega gibanja delavcev (UL 2014, L 128, str. 8) je navedeno:

„Prosto gibanje delavcev je temeljna svoboščina državljanov Unije in eden od stebrov notranjega trga v Uniji, kot je določeno v členu 45 [PDEU]. Izvajanje te svoboščine je nadalje razvito s pravom Unije, katerega cilj je zagotoviti dosledno uresničevanje pravic, ki so podeljene državljanom Unije in njihovim družinskim članom. [Pojem] ‚[d]ružinski člani‘ bi bilo treba razumeti enako, kot je ta pojem opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive [2004/38], ki se uporablja tudi za družinske člane obmejnih delavcev.“

- 10 Člen 1 Direktive 2014/54 določa:

„V tej direktivi so določeni ukrepi, ki spodbujajo enotno uporabo in zagotovitev spoštovanja v praksi pravic, zagotovljenih s členom 45 PDEU in s členi [od] 1 do 10 Uredbe [št. 492/2011]. Ta direktiva se uporablja za državljane Unije, ki uveljavljajo te pravice, in njihove družinske člane [...]“

- 11 Člen 2 te direktive določa:

„1. Ta direktiva se uporablja za naslednje vidike prostega gibanja delavcev iz členov [od] 1 do 10 Uredbe [št. 492/2011]:

[...]

(c) dostop do socialnih in davčnih ugodnosti;

[...]

2. Področje uporabe te direktive je enako področju uporabe Uredbe [št. 492/2011].“

Luksemburško pravo

- 12 Upoštevnimi določbami sta člena 269 in 270 code de la sécurité sociale (zakonik o socialni varnosti; v nadaljevanju: zakonik) v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016, ko je začel veljati loi du 23 juillet 2016, portant modification du code de la sécurité sociale, de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu, et abrogeant la loi modifiée du 21 décembre 2007 concernant le boni pour enfant (zakon z dne 23. julija 2016 o spremembi zakonika o socialni varnosti, spremenjenega zakona z dne 4. decembra 1967 o davku od dohodkov in razveljavitvi spremenjenega zakona z dne 21. decembra 2007 o bonusu za otroka (*Mémorial* A 2016, str. 2348; v nadaljevanju: zakon z dne 23. julija 2016).

- 13 Člen 269(1) zakonika v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016, določa:

„Uvede se dodatek za prihodnost otrok; v nadaljevanju: ‚družinski dodatek‘.

Pravico do družinskega dodatka imajo:

(a) vsak otrok, ki dejansko in neprekinjeno prebiva v Luksemburgu, in ima tam zakonito prebivališče;

- (b) družinski člani, kakor so opredeljeni v členu 270, vsakogar, za kogar veljajo luksemburška zakonodaja in uredbe Unije ali drug dvo- ali večstranski instrument, ki ga je Luksemburg sklenil na področju socialne varnosti in ki določa plačevanje družinskih dajatev v skladu z zakonodajo države zaposlitve. Družinski člani, na katere se nanaša to besedilo, morajo stalno prebivati v državi, na katero se nanašajo zadevne uredbe ali instrumenti.“
- 14 Člen 270 zakonika v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016, določa, da: „[s]e v skladu s členom 269(1)(b) za družinske člane osebe, v zvezi s katerimi nastane pravica do družinske dajatve, štejejo zakonski otroci, zunajzakonski otroci in posvojeni otroci te osebe“.
- 15 V skladu s členom 272(1), prvi stavek, zakonika v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016 „znesek družinskega dodatka znaša 265 EUR na otroka na mesec“.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 16 FV dela v Luksemburgu in prebiva v Franciji z ženo GW ter njunimi tremi otroki, med katerimi je bil eden, HY, rojen v prejšnji zvezi GW. GW izvršuje izključno starševsko skrb nad HY. Do datuma začetka veljavnosti zakona z dne 23. julija 2016 je bilo gospodinjstvo za te tri otroke upravičeno do družinskih dodatkov, ker je imel FV status obmejnega delavca.
- 17 Od datuma začetka veljavnosti zakona z dne 23. julija 2016, s katerim je bil zakonik spremenjen tako, da so bili med drugim otroci zakonca ali partnerja izključeni iz pojma „družinski član“, ki je opredeljen v členu 270 tega zakonika, gospodinjstvo ni bilo več upravičeno do prejemanja tega dodatka za HY.
- 18 CAE je namreč s sklepom z dne 8. novembra 2016 na podlagi člena 67 Uredbe št. 883/2004 ter členov 269 in 270 zakonika v različici, ki se uporablja od začetka veljavnosti zakona z dne 23. julija 2016, menil, da FV od 1. avgusta 2016, ni bil več upravičen do družinskega dodatka za HY, otroka rojenega 5. decembra 2000 in ki je bil vzgajan v skupnem gospodinjstvu, ki ga FV od julija 2008 tvori z GW. Ker je ta otrok izhajal iz prejšnje zveze GW in ni v sorodstvenem razmerju s FV, naj ne bi bil „družinski član“ v smislu teh določb, kar naj bi za navedenega otroka izključevalo pravico do luksemburškega družinskega dodatka.
- 19 Conseil arbitral de la sécurité sociale (sodišče za socialno varnost, Luksemburg), pri katerem je FV vložil tožbo, je s sodbijo z dne 17. novembra 2017 ugotovilo, da je ta tožba utemeljena v delu, v katerem se nanaša na ohranitev družinskega dodatka za HY tudi po 31. juliju 2016. Conseil arbitral de la sécurité sociale (višje sodišče za socialno varnost) je menilo:
- luksemburške družinske dajatve so socialna ugodnost v smislu člena 7(2) Uredbe št. 492/2011, vezane so na opravljanje dejavnosti zaposlene osebe, saj mora biti FV, da bi se mu dodelile, delavec, za katerega se uporablja luksemburška zakonodaja, in da ni treba razlikovati glede na to, ali se ta socialna ugodnost – tako kot na področju družinskih dajatev – šteje za osebno pravico otroka, v zvezi s katero nastane pravica do te dajatve, ali za pravico do dodelitve teh dajatev FV, ki prevzame vzdrževanje tega otroka in za katerega velja luksemburška socialna zakonodaja, ne glede na to, ali je domač delavec ali ne;
 - ureditev iz členov 269 in 270 zakonika v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016, uvaja različno obravnavanje glede na prebivališče zadevnega otroka, ker obstaja različno obravnavanje pri priznavanju socialnih ugodnosti pri prejemniku družinskih dajatev glede na to, ali gre za domačega delavca, v primeru katerega otrok njegovega zakonca, ki ga ta delavec vzdržuje, prebiva v Luksemburgu, ali pa gre za obmejnega delavca, v primeru katerega otrok njegovega zakonca, ki ga ta delavec vzdržuje, ne prebiva v Luksemburgu, ampak v matični državi članici tega obmejnega delavca; to bi bilo v nasprotju s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011, in

- čeprav člen 1(i) Uredbe št. 883/2004 za opredelitev pojma „družinski član“ napotuje na nacionalno zakonodajo zaprošene države članice, naj referenčni nacionalni zakon, in sicer člen 270 zakonika, v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016, ne bi bil združljiv s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011.
- 20 CAE je 29. decembra 2017 pri conseil supérieur de la sécurité sociale (višji svet za socialno varnost, Luksemburg) vložil pritožbo zoper sodbo conseil arbitral de la sécurité sociale (sodišče za socialno varnost) z dne 17. novembra 2017. CAE je izpodbijal izenačitev družinskih dajatev s socialno ugodnostjo in trdil, da objektivni elementi, ki bi lahko upravičili domnevno različno obravnavanje, niso bili upoštevani.
- 21 FV je ugovarjal, da načelo enakega obravnavanja pomeni, da imajo državljani Unije, ki prebivajo v državi članici in odidejo v drugo državo članico, da bi tam delali, pravico do socialnih dajatev, socialnih in davčnih ugodnosti ter socialne pomoči, ki so v državi članici gostiteljici na voljo njenim državljanom. Po mnenju FV bi bilo treba v zvezi z njenim gospodinjstvom po analogiji uporabiti enako razlogovanje, kot je bilo sprejeto v sodbi z dne 15. decembra 2016, Depesme in drugi (od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955). Sodišče je v tej sodbi razsodilo, da je otroke zakonca ali partnerja, ki ga država članica gostiteljica obmejnega delavca priznava, mogoče šteti za njegove otroke, da so lahko upravičeni do prejemanja finančne pomoči za visokošolski študij, saj se taka pomoč šteje za socialno ugodnost v smislu člena 7(2) Uredbe št. 492/2011.
- 22 V teh okoliščinah je conseil supérieur de la sécurité sociale (višji svet za socialno varnost, Luksemburg) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba luksemburško družinsko dajatev, dodeljeno v skladu s členoma 269 in 270 [zakonika v različici, ki se uporablja od 1. avgusta 2016] šteti za socialno ugodnost v smislu člena 45 PDEU in člena 7(2) Uredbe [št. 492/2011]?
 - 2. Če je odgovor pritrdilen, ali opredelitev družinskega člana, ki se uporablja v skladu s členom 1(i) Uredbe št. 883/2004, nasprotuje širši opredelitvi družinskega člana iz člena 2, točka 2, Direktive [2004/38], čeprav ta izključuje vsakršno avtonomijo države članice pri opredelitvi družinskega člana v nasprotju z Uredbo o koordinaciji in podredno izključuje vsak pojem pretežnega vzdrževanja. Ali mora torej prevladati opredelitev družinskega člana v smislu člena 1(i) Uredbe št. 883/2004 glede na njeno posebnost v okviru koordinacije sistemov socialne varnosti in zlasti ali država članica ohrani pristojnost za opredelitev družinskih članov, v zvezi s katerimi nastane pravica do družinske dajatve?
 - 3. Če se člen 2, točka 2, Direktive [2004/38] uporabi za družinske dajatve, natančneje za luksemburško družinsko dajatev, ali je mogoče izključitev otroka zakonca iz opredelitve družinskega člana obravnavati kot posredno diskriminacijo, ki je upravičena glede na nacionalni cilj države članice, ki je otroku priznati osebno pravico, in glede na potrebo po zaščiti uprave države članice zaposlitve, saj razširitev osebnega področja uporabe pomeni nesorazmerno breme za sistem luksemburških družinskih dajatev, ki med drugim izvozi skoraj 48 % svojih družinskih dajatev?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje za predhodno odločanje

- 23 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 45 PDEU in člen 7(2) Uredbe št. 492/2011 razlagati tako, da družinski dodatek, povezan s tem, da obmejni delavec opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici, pomeni socialno ugodnost v smislu teh določb.

- 24 Opozoriti je treba, da člen 45(2) PDEU določa, da prosto gibanje delavcev vključuje odpravo vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom in drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji. Določbe tega člena se konkretizirajo s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011, ki določa, da delavec, ki je državljan države članice, na ozemlju drugih držav članic uživa enake socialne in davčne ugodnosti kot domači delavci (sodba z dne 2. marca 2017, Eschenbrenner, C-496/15, EU:C:2017:152, točka 32).
- 25 Iz cilja enakega obravnavanja, ki se želi doseči s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011, izhaja, da pojem „socialna ugodnost“, ki se s to določbo razširja na delavce, državljane drugih držav članic, zajema vse ugodnosti, ki so, povezane ali ne s pogodbo o zaposlitvi, na splošno priznane domačim delavcem, predvsem zaradi njihovega objektivnega statusa delavca ali zaradi preprostega dejstva, da prebivajo na nacionalnem ozemlju, pri čemer se z razširitvijo teh ugodnosti na delavce, ki so državljani drugih držav članic, prispeva k njihovi mobilnosti znotraj Unije (sodba z dne 18. decembra 2019, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava in drugi, C-447/18, EU:C:2019:1098, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 26 Sodišče je presodilo, da se člen 7(2) Uredbe št. 492/2011 uporablja tako za delavce migrante, ki prebivajo v državi članici gostiteljici, kot za obmejne delavce, ki so zaposleni v tej državi članici, vendar prebivajo v drugi državi članici (sodbi z dne 15. decembra 2016, Depesme in drugi, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, točka 37, in z dne 18. decembra 2019, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava in drugi, C-447/18, EU:C:2019:1098, točka 41).
- 27 Člen 7(2) Uredbe št. 492/2011 tako koristi delavcu, kot je FV, ki sicer dela v Luksemburgu, vendar prebiva v Franciji.
- 28 Zato je treba preveriti, ali dodatek, kakršen je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, spada k pojmu „socialna ugodnost“ v smislu člena 7(2) Uredbe št. 492/2011.
- 29 V zvezi s tem sklicevanja na socialne ugodnosti v tej določbi ni mogoče razlagati ozko (sodba z dne 18. decembra 2019, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava in drugi, C-447/18, EU:C:2019:1098, točka 46 in navedena sodna praksa).
- 30 V obravnavani zadevi pa je iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, razvidno, da je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, ki pomeni ugodnost, za obmejnega delavca, kot je FV, povezan z opravljanjem dejavnosti zaposlene osebe v Luksemburgu. FV je bil prvotno dodeljen le zato, ker je bil obmejni delavec, za katerega je veljala luksemburška zakonodaja.
- 31 Tak dodatek je tako socialna ugodnost v smislu člena 7(2) Uredbe št. 492/2011.
- 32 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 45 PDEU in člen 7(2) Uredbe št. 492/2011 razlagati tako, da družinski dodatek, povezan s tem, da obmejni delavec opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici, pomeni socialno ugodnost v smislu teh določb.

Drugo in tretje vprašanje

- 33 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 1(i) Uredbe št. 883/2004 v povezavi s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011 in členom 2, točka 2, Direktive 2004/38 razlagati tako, da nasprotuje določbam države članice, v skladu s katerimi lahko obmejni delavci prejema družinski dodatek, ki je vezan na njihovo opravljanje dejavnosti zaposlene osebe v državi članici, le za svoje otroke, ne pa za otroke svojega zakonca, s katerimi nimajo sorodstvenih vezi, medtem imajo vsi otroci, ki prebivajo v tej državi članici, pravico do prejetja tega dodatka.

- 34 Glede možnosti uporabe Uredbe št. 883/2004 za dejansko stanje, kot je to v postopku v glavni stvari, je treba preveriti, ali dodatek, kot je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, spada na stvarno področje uporabe te uredbe.
- 35 V zvezi s tem je treba spomniti, da iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da razlika med dajatvami, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 883/2004, in dajatvami, ki na to področje uporabe ne spadajo, v bistvu temelji na konstitutivnih elementih vsake dajatve, zlasti njenih ciljih in njenih pogojih dodelitve, in ne na tem, ali je dajatev z nacionalno zakonodajo opredeljena kot dajatev socialne varnosti (sodba z dne 18. decembra 2019, *Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava in drugi*, C-447/18, EU:C:2019:1098, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 36 Tako je dajatev mogoče šteti za dajatev socialne varnosti, če se upravičencem, prvič, dodeli na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, brez vsakršne individualne in diskrecijske presoje osebnih potreb, in drugič, če se nanaša na eno od tveganj, izrecno naštetih v členu 3(1) Uredbe št. 883/2004 (sodba z dne 18. decembra 2019, *Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava in drugi*, C-447/18, EU:C:2019:1098, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 37 V skladu s sodno prakso Sodišča je treba dajatve, ki se podeljujejo samodejno družinam, ki izpolnjujejo določene objektivne zahteve, ki se med drugim nanašajo na njihovo velikost, njihove dohodke in njihove kapitalske vire, ne glede na individualno in diskrecijsko presojo osebnih potreb, in so namenjene plačevanju družinskih izdatkov, šteti za dajatve socialne varnosti (sodbi z dne 14. junija 2016, *Komisija/Združeno kraljestvo*, C-308/14, EU:C:2016:436, točka 60, in z dne 21. junija 2018, *Martinez Silva*, C-449/16, EU:C:2017:485, točka 22).
- 38 Glede vprašanja, ali neka dajatev spada med družinske dajatve iz člena 3(1)(j) Uredbe št. 883/2004, je treba poudariti, da v skladu s členom 1(z) te uredbe izraz „družinske dajatve“ označuje vse dajatve v naravi ali denarne dajatve, namenjene pokrivanju družinskih izdatkov, razen predumov prežिवnin in posebnih dodatkov ob rojstvu in posvojitvi otroka iz Priloge I k navedeni uredbi. Sodišče je razsodilo, da je treba izraz „pokrivanje družinskih izdatkov“ razlagati tako, da se nanaša zlasti na javni prispevek k družinskemu proračunu, ki je namenjen omilitvi bremena, ki izvira iz preživeljanja otrok (sodba z dne 21. junija 2017, *Martinez Silva*, C-449/16, EU:C:2017:485, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 39 V zvezi z dodatkom iz postopka v glavni stvari je iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, razvidno, po eni strani, da se ta dodatek izplača vsem otrokom, ki prebivajo v Luksemburgu, in vsem otrokom delavcev nerezidentov, ki so z njimi v sorodstvenem razmerju. Ta dajatev se zato dodeljuje zunaj vsakršne individualne in diskrecijske presoje osebnih potreb na podlagi zakonsko opredeljenega položaja. Po drugi strani je razvidno, da navedena dajatev pomeni javni prispevek k družinskemu proračunu, katerega namen je omiliti stroške, ki nastanejo zaradi preživeljanja otrok.
- 40 Iz tega sledi, da je dodatek, kakršen je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, dajatev socialne varnosti, ki spada med družinske dajatve iz člena 3(1)(j) Uredbe št. 883/2004.
- 41 Poleg tega spada delavec, kot je FV, na osebno področje uporabe Uredbe št. 883/2004, ki se v skladu z njenim členom 2(1) uporablja za državljane države članice, ki stalno prebivajo v državi članici, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ter za njihove družinske člane in preživele osebe.
- 42 Glede na navedeno se Uredba št. 883/2004 uporablja za dejansko stanje, kakršno je to v postopku v glavni stvari.
- 43 Poleg tega ni mogoče izključiti uporabe te uredbe v povezavi s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011.

- 44 Sodišče je namreč razsodilo, da je sicer res, da Uredba Sveta (EGS) št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 15) in Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35), ki sta bili razveljavljeni in nadomeščeni z uredbama št. 492/2011 in št. 883/2004, ne spadata na isto področje uporabe *ratione personae*, vendar to ne spremeni dejstva, da se Uredba št. 1612/68 lahko splošno uporablja v zvezi s prostim gibanjem delavcev, zato se lahko člen 7(2) te uredbe uporablja za socialne ugodnosti, ki hkrati spadajo na posebno področje uporabe Uredbe št. 1408/71 (sodba z dne 4. maja 2011, Komisija/Nemčija, C-206/10, EU:C:2011:283, točka 39; v tem smislu glej tudi sodbo z dne 12. maja 1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, točka 27).
- 45 Sodišče je tako na primer menilo, da dajatev, kakršna je dodatek za vzgojo, namenjen kritju družinskih stroškov, spada na področje uporabe *ratione materiae* prava Unije kot družinska dajatev v smislu člena 4(1)(h) Uredbe št. 1408/71 in kot socialna ugodnost v smislu člena 7(2) Uredbe št. 1612/68 (glej v tem smislu sodbo z dne 12. maja 1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, točki 27 in 28).
- 46 Ti preudarki *mutatis mutandis* veljajo za uredbi št. 883/2004 in št. 492/2011.
- 47 Na drugo in tretje vprašanje je torej treba odgovoriti na podlagi člena 7(2) Uredbe št. 492/2011 in Uredbe št. 883/2004.
- 48 Glede, na prvem mestu, člena 7(2) Uredbe št. 492/2011, kot je razvidno iz točke 32 te sodbe, je dodatek, kakršen je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, socialna ugodnost v smislu navedene določbe.
- 49 Poleg tega so v skladu s sodno prakso Sodišča družinski člani delavca migranta posredno upravičeni do enakega obravnavanja, ki je priznано temu delavcu s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011 (glej po analogiji sodbo z dne 15. decembra 2016, Depesme in drugi, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, točka 40).
- 50 Sodišče je tudi razsodilo, da je treba člen 45 PDEU in člen 7(2) Uredbe št. 492/2011 razlagati tako, da je treba s pojmom otroka obmejnega delavca, ki je lahko posredni prejemnik socialnih ugodnosti iz zadnjenavedene določbe, razumeti ne samo otroka, ki ima sorodstveno vez s tem delavcem, ampak tudi otroka zakonca ali registriranega partnerja navedenega delavca, če slednji zagotavlja preživetje tega otroka. Po mnenju Sodišča je zadnjenavedena zahteva posledica dejanskega položaja, o katerem morata presoditi uprava in po potrebi nacionalna sodišča na podlagi dokazov, ki jih predloži zadevna oseba, ne da bi jim bilo treba ugotavljati razloge za ta prispevek ne natančno ovrednotiti njegov obseg (glej v tem smislu sodbo z dne 15. decembra 2016, Depesme in drugi, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, točka 64).
- 51 Sodišče je menilo, da pojem „družinski član“ obmejnega delavca, ki je lahko posredno upravičen do enakega obravnavanja v skladu s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011, ustreza pojmu „družinski član“ v smislu člena 2, točka 2, Direktive 2004/38, ki zajema zakonca ali partnerja, s katerim je državlján Unije sklenil registrirano partnersko skupnost, neposredne potomce, ki so mlajši od 21 let ali so vzdrževane osebe, in neposredne potomce zakonca ali partnerja. Sodišče je v zvezi s tem med drugim upoštevalo uvodno izjavo 1, člen 1 in člen 2(2) Direktive 2014/54 (glej v tem smislu sodbo z dne 15. decembra 2016, Depesme in drugi, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, točke od 52 do 54).
- 52 V postopku v glavni stvari je iz predložitvene odločbe razvidno, da biološki oče otroka ne plačuje preživetne materi zadnjenavedenega. Zdi se torej, da FV, ki je zakonec matere HY, vzdržuje tega otroka, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

- 53 Tako je treba ugotoviti, ali pravilo o prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva glede socialnih ugodnosti, določeno v členu 7 Uredbe št. 492/2011, nasprotuje določbam države članice, ki obmejnemu delavcu preprečujejo, da bi prejemal dodatek, kakršen je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, za otroka njegovega zakonca, s katerim ni v sorodstveni zvezi.
- 54 V zvezi s tem načelo enakega obravnavanja, določeno v členu 45 PDEU in členu 7 Uredbe št. 492/2011, ne prepoveduje samo neposredne diskriminacije na podlagi državljanstva, temveč tudi vse posredne oblike diskriminacije, ki z uporabo drugih razlikovalnih meril dejansko povzročijo enak učinek (sodbi z dne 13. aprila 2010, Bressol in drugi, C-73/08, EU:C:2010:181, točka 40 ter z dne 10. julija 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, točka 26; po analogiji glej tudi sodbo z dne 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga in drugi, C-238/15, EU:C:2016:949, točka 41).
- 55 V obravnavanem primeru je iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, razvidno, da lahko v skladu z nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari vsi otroci, ki prebivajo v Luksemburgu, zahtevajo navedeni družinski dodatek, kar pomeni, da lahko vsi otroci, ki so člani gospodinjstva delavca, ki prebiva v Luksemburgu, zahtevajo ta dodatek, vključno z otroki zakonca tega delavca. Nasprotno pa lahko delavci nerezidenti to uveljavljajo le za svoje otroke, ne pa za otroke svojega zakonca, s katerimi nimajo sorodstvene vezi.
- 56 Tako razlikovanje na podlagi prebivališča, ki lahko bolj škoduje državljanom drugih držav članic, saj nerezidenti najpogosteje niso državljani te države, pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki se lahko dopusti samo, če je objektivno upravičena (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 57 Dejstvo, da je pravica do družinskega dodatka iz postopka v glavni stvari otroku, ki prebiva v Luksemburgu, podeljena neposredno z nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari, medtem ko je v zvezi z delavci nerezidenti ta pravica podeljena delavcu za njegove družinske člane, kakor so opredeljeni v tej zakonodaji, v zvezi s tem ni upoštevno. Iz sodne prakse namreč izhaja, da za družinske dajatve že zaradi njihove narave ni mogoče šteti, da jih je treba posamezniku izplačati neodvisno od družinskega položaja (glej v tem smislu sodbi z dne 5. februarja 2002, Humer, C-255/99, EU:C:2002:73, točka 50, in z dne 26. novembra 2009, Slanina, C-363/08, EU:C:2009:732, točka 31).
- 58 Da bi bila utemeljena, mora biti navedena posredna diskriminacija primerna za zagotovitev uresničitve legitimnega cilja in ne sme presegati tega, kar je nujno potrebno za dosego tega cilja (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, točka 29).
- 59 Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja, prvič, „nacionalni cilj, ki je otroku priznati osebno pravico“, in drugič „potrebo po zaščiti uprave države članice zaposlitve, saj bi razširitev osebnega področja uporabe pomenila nesorazmerno breme za sistem luksemburških družinskih dajatev, ki med drugim izvozi skoraj 48 % svojih družinskih dajatev“.
- 60 Glede nacionalnega cilja, da se prizna osebna pravica otroka, je razvidno, da tak cilj ne more upravičiti posredne diskriminacije iz postopka v glavni stvari.
- 61 Kot je namreč Evropska komisija navedla v pisnem stališču, čeprav je pravica do družinskega dodatka iz postopka v glavni stvari z nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari podeljena neposredno otroku, ki prebiva v Luksemburgu, je razvidno, da je v zvezi z delavci nerezidenti ta pravica podeljena delavcu za njegove družinske člane, kakor so opredeljeni v tej zakonodaji, in sicer otrokom, ki imajo s tem delavcem sorodstveno vez, razen otrokom njegovega zakonca, ki z njim nimajo take vezi. Zato se zdi, da otrokom delavcev nerezidentov z nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari ni podeljena nobena osebna pravica.

- 62 V zvezi s ciljem zaščite uprave države članice zaposlitve, saj bi razširitev osebnega področja uporabe pomenila „nesorazmerno breme za sistem luksemburških družinskih dajatev“, ob predpostavki, da je ta cilj mogoče šteti za legitimen, se posredna diskriminacija iz postopka v glavni stvari nikakor ne zdi niti primerna niti nujna za rešitev domnevnega problema izvoza luksemburških družinskih dajatev.
- 63 Po eni strani je namreč luksemburški zakonodajalec s tem, da je dodelil družinski dodatek iz postopka v glavni stvari vsem otrokom, ki so v sorodstvenem razmerju z obmejnimi delavci, ne da bi bilo treba dokazati obstoj skupnega gospodinjstva ali pretežnega vzdrževanja otroka, sam uporabil široko razlago kroga upravičencev do tega dodatka. Po drugi strani bi se ta cilj lahko uresničeval z ukrepi, ki se brez razlikovanja nanašajo na delavce rezidente in obmejne delavce.
- 64 Zato člen 7(2) Uredbe št. 492/2011 nasprotuje določbam države članice, na podlagi katerih lahko delavci nerezidenti prejemaajo dodatek, kakršen je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, le za svoje otroke, ne pa tudi za otroke svojega zakonca, s katerimi nimajo sorodstvene vezi, medtem ko imajo vsi otroci, ki prebivajo v tej državi članici, pravico do prejemanja tega dodatka.
- 65 Glede, na drugem mestu, Uredbe št. 883/2004 člen 67 te uredbe določa, da je oseba upravičena do družinskih dajatev v skladu z zakonodajo pristojne države članice, tudi za družinske člane, ki stalno prebivajo v drugi državi članici, kot da bi ti stalno prebivali v prvi državi članici.
- 66 V skladu s členom 1(i) Uredbe št. 883/2004 pojem „družinski član“ v smislu te uredbe pomeni vsako osebo, ki je opredeljena ali priznana za člana družine ali za člana gospodinjstva z zakonodajo, po kateri se zagotavljajo dajatve.
- 67 Na podlagi te opredelitve in sodbe z dne 22. oktobra 2015, Trapkowski (C-378/14, EU:C:2015:720), CAE trdi, da mora pristojna država članica opredeliti družinske člane, za katere obstaja pravica do družinskega dodatka. Nacionalni zakonodajalec naj bi bil zato pristojen, da omeji izplačevanje družinskih dajatev samo na otroke, ki so v sorodstvenem razmerju z delavcem.
- 68 V zvezi s tem je Sodišče – kar je v skladu s ciljem Uredbe št. 883/2004, ki je zagotoviti usklajevanje med različnimi nacionalnimi sistemi brez ureditve skupnega sistema socialne varnosti – sicer razsodilo, da se osebe, ki so upravičene do družinskih dajatev, določijo v skladu z nacionalnim pravom (sodba z dne 22. oktobra 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, točka 44).
- 69 To pa ne spremeni dejstva, da morajo države članice pri izvajanju te pristojnosti spoštovati pravo Unije, v obravnavanem primeru določbe o prostem gibanju delavcev (glej po analogiji sodbo z dne 7. decembra 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, točka 40).
- 70 Vendar pa člen 7(2) Uredbe št. 492/2011, ki je na posebnem področju dodelitve socialnih ugodnosti poseben izraz pravila enakega obravnavanja, določenega v členu 45(2) DEU, in ga je treba razlagati enako kot zadnjenavedeno določbo (sodbi z dne 15. decembra 2016, Depesme in drugi, od C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, točka 35, in z dne 18. decembra 2019, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava in drugi, C-447/18, EU:C:2019:1098, točka 39), nasprotuje, kot je bilo ugotovljeno v točki 64 te sodbe, določbam države članice, na podlagi katerih lahko delavci nerezidenti prejemaajo dodatek, kakršen je družinski dodatek iz postopka v glavni stvari, le za svoje otroke, ne pa tudi za otroke svojega zakonca, s katerimi nimajo sorodstvene vezi, medtem ko imajo vsi otroci, ki prebivajo v tej državi članici, pravico do prejemanja tega dodatka.
- 71 Glede na vse zgornje preudarke je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 1(i) in člen 67 Uredbe št. 883/2004 v povezavi s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011 in členom 2, točka 2, Direktive 2004/38 razlagati tako, da nasprotujejo določbam države članice, v skladu s katerimi lahko obmejni delavci prejemaajo družinski dodatek, ki je vezan na njihovo opravljanje dejavnosti zaposlene

osebe v državi članici, le za svoje otroke, ne pa za otroke svojega zakonca, s katerimi nimajo sorodstvenih vezi, vendar zagotavljajo njihovo preživljanje, medtem ko imajo vsi otroci, ki prebivajo v tej državi članici, pravico do prejemanja tega dodatka.

Stroški

- ⁷² Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

1. Člen 45 PDEU in člen 7(2) Uredbe (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji je treba razlagati tako, da družinski dodatek, povezan s tem, da obmejni delavec opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici, pomeni socialno ugodnost v smislu teh določb.
2. Člen 1(i) in člen 67 Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, v povezavi s členom 7(2) Uredbe št. 492/2011 in členom 2, točka 2, Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS, je treba razlagati tako, da nasprotujejo določbam države članice, v skladu s katerimi lahko obmejni delavci prejemajo družinski dodatek, ki je vezan na njihovo opravljanje dejavnosti zaposlene osebe v državi članici, le za svoje otroke, ne pa za otroke svojega zakonca, s katerimi nimajo sorodstvenih vezi, vendar zagotavljajo njihovo preživljanje, medtem ko imajo vsi otroci, ki prebivajo v tej državi članici, pravico do prejemanja tega dodatka.

Podpisi